

[Wien], 1. Mai 1568

Von Johannes Crato von Krafftheim

Druck: Cicero, De officiis, Basel 1569, IV, fol. AAa3r-v.

IOANNES CRATO HIERONYMO
VVOLFIO, VIRO DOCTISSIMO S. D.

Hoc uerè est noctuas Athenas, in aulam παράδοξα mittere. Etsi autem simplicis ueritatis amicus esse et dici cupiam, nec eas laudes uener, quas Galenus noster excipere, cum se παραδοξοποιὸν καὶ παραδοξολόγον nominatum praedicat, uidetur: tamen neque omnia, quae in uulgas probantur, amplector, neque ea, quae uerissima cum sint, propterea quòd in abdito latent, et assensioni multorum parum accommoda existimantur, reijcienda atque negligenda arbitror. Vt enim non omnis fert omnia tellus: ita nec omnium aetatum ingenia, omnia eruere et explicare potuerunt, suntque alia ueterum, alia praesentium, alia posterūm elaborationi concessa atque relictæ: ita ut excogitationis, inuentionis, uel certè perpolitionis, non aliis quām is, qui uitae hominum terminus constituitur, definiri possit. Quam enim scientiae uel sapientiae in hac fragilitate et imbecillitate humana, perfectionem atque absolutionem fingemus, cum illud, quod Philosophus quidam dixit, stet: homines aut pauca, aut nihil scire? Ea ipsa tamen pauca cum mens, quam in contemplatione atque inuestigatione ueri rectique perpetuò uersari decet, assequitur, magnum quiddam ac paeclarum bonum, et propè in terris summum obtainere locum existimanda est. Caeterū si errore ducitur, et ad falsum prolabitur, atque incerta, inconstantia, et παράδοξα, quibus se minimè feliciter sustentat, amplectitur: multa absurdæ et perniciosa societati ciuili consequi oportet. Longe autem periculosius in ijs, quae ad piam commorationem, et beatam ex hac uita migrationem pertinent, quām quibus curriculum in terris honestè et laudabiliter perficitur, aberramus. Mihi quidem multa tota mente circumspicienti, et attentè consideranti, una haec D[iui] Augustini sententia semitam pietatis rectissimam demonstrare uidetur: Quicquid extra scripturas traditur, si noxiū sit, in eis damnari: si utile, in ijsdem inueniri. Hinc enim an commentis humanis religiosè ac castè Deum colamus, an illud tutò, quod uerbis diuinis expressum non est, sequamur, euidens atque perspicuum. Quantum uerò errorum et falsarum opinionum sit ubique: omnium temporum querela, omnes denique calamitates et difficultates, tam publica quām priuatae abundè testantur. Sed de his plus uerborum in praesentia fieri à me non debet, neque decet. Ac ne possum quidem, animo perturbato et perculso. Nam et murmura praesentia, quae saeuam tempestatem minantur, me terrent, et modò de obitu uiri ac amici optimi Baldasaris Neandri, quem in meditatione muneris sui uixisse, et in commentatione immortalitatis è uita discessisse, nuncium accepi, qui temporum tristiciam auget. Fuit autem mihi cum Neandro magna ac uera multorum annorum amicitia, non alijs causis, quām ijs, quae me tibi amantissimè et fidissimè deuinixerunt, constituta. Nam ingenium placidissimum erat, studioque, uirtutis et simplicitatis summo tenebatur, ac dum uixit, ut τοῖς παισὶ χρήσιμα doceret, omni animi contentione elaborauit. Erudiuit autem magna assiduitate, fide, et industria, totis triginta annis iuuentutem Vratislauensem, ac si quis alias, ad elogium Epicharmi, tuaeque, uitae ac laborum similitudinem, is profectò accessit. Sed pro libris, in quibus tu omnibus insequutur annis uiues, ille liberos reliquit, et uiris bonis atque, Patriae singulare sui desiderium. Eo autem desiderio, non tam illius causa, cui relicto hoc aerumnoso exilio, caelum Patria, ad quam lectione et meditatione diuinorum oraculorum perpetuò aspirabat, contigit, quām Patriae meae, quae hoc uno amisso, grauem iacturam fecit, angor: ac, quod possum, Deum precor, ut prudentissimi Senatores, uel Vvolfio uel Neandro similes

optimarum artium Magistros et uiuendi praeceptores, liberis suis, hoc est, Reipublicae seminario constituant, et sucos, ac titulis ambitiosè, perniciose et peruersè elatos, procul arceant. Te uerò Catonis tui Maioris sententiam tenere: Nullum bonarum artium Magistrum non bonum putandum, quamuis consenuerit atque defecerit. ac sic sentire plurimos, studijsqúe optimis, quibus Neander immortuus est, diu superstitem esse, ac ualere opto. Meus filiolus Ioannes Baptista te saluere iubet, si quid ille iubere potest. Ex Aula Caesarea, Calend[is] Maij. M. D. LXVIII.